

Datoria Bisericii Române.

După marele războiu, Biserica noastră românească a strâns sub aripile sale, pe toți fiii ei, care până aci trăiseră risipiți sub stăpânirea altor neamuri. Această unire a făcut din Biserica Română instituție puternică, ridicând-o la rangul întâiu, printre celelalte biserici ortodoxe. Ceva mai mult. Biserica din Rusia fiind îngenunchiată de bolșevismul ateu și nemai putând să reprezinte forța, pe care o avea înainte de războiu, Biserica Română a luat locul prim în lumea ortodoxă.

Mărită și fortificată, Biserica Română avea datoria să se manifeste și în afara hotarelor ei, lucru pe care altă dată îl făcea cu cinste Biserica rusească.

Desigur, grija Bisericii noastre trebuie să fie totdeauna, gândul de aduce la adevărată credință pe toți eterodocșii.

Dar, dacă acest gând este un ideal, datoria imperioasă a Bisericii Române, este să ajute pe frații de aceeași credință, care se găsesc în pericol. Printre acești frați, locul prim îl ocupă cei din Orientul apropiat (Siria și Palestina.) Fără îndoială, că niciodată nu trebuie să uităm pe vecinii noștri ortodoxi Rușii, care îndură atâtea mizerii dela regimul comunist de azi. Dar dacă a merge la ei și a-l ajuta este greu, din pricina acestui guvernământ terorist, la frații din Siria și Palestina este mai ușor a merge.

Sunt acești frați în pericol? Afirmăm cu durere, că sunt în mare pericol. De unde vine acest pericol? Dela celelalte două mari confesiuni creștine: catolicii și protestanții. În ce sens se manifestă acest pericol? Printr-o propagandă feroce declașantă imediat după marele războiu. Se știe, că după războiul mon-

dial, Siria, Egiptul și Palestina au trecut sub mandatul Franței și Angliei. Prima catolică, iar cea de a două protestantă. În această situație, misionarii acestor două țări și confesiuni au putut nestânjeniți, — putem spune chiar încurajați — să întreprindă o propagandă vie de convertire a fraților noștri ortodoxi, cari se află în aceste ținuturi, în număr considerabil.

Care este metoda întrebuițată de acești misionari eterodocși? La început predica și documentarea confesiunii lor. Dintre toți cei mai activi sunt catolicii. Dar orientalii au respins ritul latin, fiindcă nu înțelegeau limba. Catolicii nu s'au descurajat și au recurs la forma unițiilor, adică recrutând pe preoți dintre indigeni, care păstrează cultul și formele exterioare ortodoxe. Zidind școale și biserici în satele sărace și trimițând în ele preoți uniți, metoda prinde și ortodoxia, este grav decimată.

În ce sens am putea ajuta pe frații noștri ortodoxi?

1. Prin trimiterea de misionari români, care să meargă în Orient să învețe limba și apoi să meargă în satele ortodoxe unde se simte propaganda eterodocșilor. Acești misionari să fie plătiți de Biserica Română, căci bisericile orientale sunt lipsite de mijloace materiale.

2. Prin aducerea la Academii și Facultățile teologice din țară a tinerilor orientali, cu tragere de îngră, care instruiți și chiar oțeliți între noi, să fie cei mai zeloși luptători întru apărarea ortodoxiei, atunci când se vor întoarce printre conașionalii lor.

Trebuie să se știe, că preoții ortodoxi din Orient n'au nicio pregătire. Ei sunt aleși dintre cunoscătorii de carte, fără alte considerente. Din aceasta cauză în lupta cu dușmanii ortodoxiei, ei nu înseamnă prea mare lucru.

În tot orientul nu există decât un singur seminar teologic. El se află la Cairo. Dimpotrivă școlile confesionale catolice și protestante, inundă toate orașele orientale.

Din pricina acestor școli, unde merg și copiii ortodoxilor, precum și din cauza misiunilor celorlalte confesiuni, de care este plin Levantul, ortodoxia este grav amenințată. Pe zi ce trece, numărul credincioșilor noștri scade în loc să sporească.

Un ajutor efectiv din partea bisericilor surori din Europa se impune.

România, care deține azi locul prim are chiar *datoria* să intervină mai de vreme ca să evite un adevărat dezastru. Ea are în momentul de față atâtea Academii și facultăți. Din anul I al acestor institute, să aleagă pe cei ce vor să se sacrifice pentru biserică, închinându-și toată viața numai în slujba ei și să-i trimită apoi în Orient pentru propagandă.

Orice întârziere va costa însăși existența bisericii ortodoxe din Orient.

Diaconul *Dr. Negoită*

Conferențiar suplinitor la Facultatea de Teologie din București.

Dumineca Ta.

Șirele acestea servească-ți omule de îndemn să te cugești mai adeseori asupra Duminecii tale, precum și peste tot asupra însemnătății acestei zile sfinte. „Nu toate zilele sunt Dumineci” zice un vechiu proverb popular. Cu alte cuvinte: „*Dumineca e o zi deosebită*”. Pe ea o vestesc clopotele de sărbătoare. Dumineca e „*Ziua Domnului*”, care ca ziua a Învierii Domnului a fost hotărâtă încă de către cel dintâi creștin de zi de odihnă și de sărbătoare. Aceasta e însemnătatea ei dublă de a fi o zi de reculegere pentru corp și de repaus pentru suflet. Omul nu poate lucra neconținut. Ca toate creaturile, așa și el are lipsă de odihnă. Total depinde numai de la armonia adevărată, ce trebuie să existe între pauză și lucru. Dumnezeu însuși a hotărât șase zile pentru lucru, iar pe a șaptea zi a destinat-o pentru odihnă. Ar fi deci o curată îndrăzneală din partea oamenilor ca ei să strămute în chip volnic aceasta întocmire mai înaltă. Ordinea divină nu se poate călca fără pedeapsa de sus.

Dumineca e un dar ceresc. Harul lui Dumnezeu ni-a dat aceasta zi, pentruca lucrul neîncetat să nu ni se prefacă în robotă formală. Ce lamentabilă ar fi viața întregă a omului fără Duminecă! O alergare faptică fără recreare și fără odihnă! De aceea trebuie să sărbătorești Dumineca cu adevărat, ca să-ți simțești

binecuvântarea ei și în zilele următoare ale săptămânii întregi. În fiecare săptămână Douăzeci și patru ore de repaus! Pentru viața ta nu e de loc tot una, că în ce chip petreci aceste ore. Tu poți face ce vrei dar de un lucru nu-ți este lertat să uiți și anume: că aceasta zi după destinațiunea divină are să-ți servească de zi de reculegere și de binecuvântare, care să te facă capabil a păși mănăzi de nou cu toată voia și cu puteri proaspete la lucrul tău obișnuit.

Cu aceasta însă însemnătatea zilei sfinte încă nu e exaurită. Toate zilele de Duminecă să ne aducă aminte, că *noi oamenii suntem ceva mai mult decât numai niște simple făpturi de a munci; să ne reamintească cum că purtăm în sânul nostru un suflet nemuritor și că suntem fiit lui Dumnezeu*. O zi de odihnă și de abținere de la lucru au și cele mai multe popoare, dar ceace deosebește ziua creștinească de repaus, ceace o preface cu adevărat în „*Ziua Domnului*”, aceea e cuvântul dumnezeesc etern. Dacă zilnic nu-ți poți câștiga momente pentru reculegerea sufletească, atunci la tot cazul să ai Dumineca timp pentru Dumnezeu tău, pentru un cuvânt din gura Lui. Trebuie nesmintit să dai sufletului tău o Duminecă, căci „*Ce folos este omului de va dobândi toată lumea și își va pierde sufletul său ?!*”

Da, e ceva delicios cu Dumineca. A serba ziua aceasta înseamnă a o petrece în liniște și a se gândi la cele sufletești. Dumineca înseamnă pace, bucurie și fericire. Cum ne crește curajul și voia de lucru în noua săptămână, dacă se mai revarsă asupra acesteia o rază de strălucire din ziua Duminecii! *Sunt oameni sărmani de tot aceta, cari n'au Duminecă.*

Nicolae Fizeșianu

protopop mil. ort. rom. pensionat.

La Maglavit.....

*Maglavit, Maglavit !
Sat ce a rămas vestit
Intr'a noastră Românie,
De-acum până'n vecie.*

*Căci în tin s'a arătat
Acum pe timp neașteptat,
O stranie arătare,
Spre a tuturor mirare !*

*Vrut-a Dumnezeu Preasfântul
Ca să zgudue pământul,
Coborând din cer la noi,
La simplul păstor de oi.*

*Intr'o mică buturugă,
Ajungând ea loc de rugă,*

*A vorbit cu dânsul Domnul,
Ca și cu Moisa prorocul;*

*Arătându-l stricăciunea,
Carea stăpânește lumea,
Depărtându-se de El,
Uitându-L încetinel.*

*Cum aceasta omenime,
Și-a uitat cumplit de sine,
Renegând ce-i bun și sfânt,
Pe acest glob de pământ.*

*Părăsind dreapta credință,
Intru a sa neputință
Vrea să iasă, dar nu poate,
Din aceasta neagră noapte.*

*Deci să meargă, să lățească
Tuturor să le vestească,
C'ășa Domnul l-a grăit,
Și astfel le-a poruncit:*

*„Fiii mei din astă lume,
Caril poartă un sfânt nume
Și se mai numesc creștini,
Să nu mai fie haini !”*

*„Întorcă-se la credință,
Făcând apoi juruință,
Câindu-se de păcate
Și de a lor răutate !”*

*„Ca frații să se iubească,
Între ei să înflorească
Aceasta frumoasă virtute,
Ca la toți să le ajute !”*

*„Nici speranța creștinească,
De acum s'o părăsească,
Ci la toți să le servească
Spre liniște sufletească”.*

*„Posturile să le țină,
Cu evlavie creștindă,
Fiindu-le de 'ntărire,
Întru a lor convertire”.*

*„Ținând aceste porunci,
Voiu căuță spre ai mei prunci,
Pururea t-o-i apăra,
De cel rău îl voiu scăpa.”*

*Astfel Domnul a grăit,
Nor luminos l-a umbrit,
Pre păstor l-a mângăiat
Și la cer S'a înălțat.*

LUCIAN LUNGU
preot.

Românii ortodocși din Banat cer reactivarea Episcopiei din Timișoara.

— Să se desființeze episcopia greco-catolică, fără credincioși, dela Lugoj. —

Pentru a scoate în evidență șubrezenia argumentației acelor care se trudesco din răspusele să ne dovedească că în actuala situație critică economico-financiară ar fi imposibilă crearea unui nou așezământ bisericesc ortodox, — și în fine, pentru a dovedi că nu toți cei ce se înfruptă din bugetul anemic și secătuit al acestei țări, merită a fi tratați cu bunăvoință, îmi permit a face o mică digresione, și în paranteză, a arăta pacostea căzută pe capul acestui Neam prin acel act blestemat care se numește unirea cu Roma, sau mai bine zis alianța confesională cu ungurii și germanii catolici.

Dacă pentru unașia care a făcut ravagiul în întreg Ardealul și Banatul al căror suflet l-a pervertit dacă pentru această defecțiune care a înstreinat atâtea zeci de mii de suflete dela trupul Neamului, aruncându-le în brațele maghiarismului, — dacă pentru instrumentul care a furnizat generalului austriac Buccow tunurile spre a distruge din temelii fortăreața în care s'a conservat viața Neamului, — și în fine, dacă pentru această instituție care prin mijloace diabolice nedemne nu numai de numele de creștin, ci și de cel de om, a forțat conștiința românească și a torturat până la martiragiu trupul trudit și apăsător de jugul dușmanului milenar al țaranului român, — s'au găsit suficiente resurse materiale de existență, cum de ele lipsesc: când este vorba de Mama care a dat ființă acestui Neam ??

S'au creat după războiu atâtea instituții, — mai ales în domeniul economic — fără un rol bine definit; — au luat ființă atâtea servicii și posturi, gras remunerate, fără niciun rost decât dorul cel al parvenirii și al căpătuelii.

De aceste succese n'am fost scutiți nici în domeniul religios. Exemplu concludent ni-l oferă tocmai Biserica catolică de rit grec, numită și Unită, din Ardeal și Banat, care, în urma Concordatului, a mai primit încă un episcop pentru părțile Maramureșului unde odinioară Voievodul ortodox descălecător de țară Dragoș și marii boeri ortodocși Balș și Balliță au fost străjerii românismului încătușat.

Biserica unită, care în totalitatea ei nu numără decât aproximativ un milion credincioși, are o mitropolie și patru episcopii, în vreme ce *Românii ortodocși*, de zece ori mai mulți, au abia, pe întreaga țară, 18 episcopii. *În raport cu unieșii ar trebui să aibă cel puțin patruzeci episcopii.*

În Ardeal și Banat, Românii ortodocși la un nu-

măr de peste două milioane suflete, au acelaș număr de ierarhi ca și unieții. Raportat la numărul credincioșilor ar trebui să aibe cu cel puțin trei episcopi mai mult. Noi, Românii bănățeni, de zeci de ani cerem nu trei ci numai una singură și nici aceea nu ni se dă.

Dacă este vorba de criză, apoi atunci aceea să se refrângă și să o resimtă toate confesiunile în egală măsură, nu numai noi Românii ortodocși, reprezentanții religiei dominante și ai majorității populației din această țară, câștigată cu sângele părinților noștri. De ce unii să fie privilegiați iar alții năpăstuiți?? De ce tocmai acel fil al națiunii cari au suferit toate urgiile trecutului să fie tratați atât de mașter, iar unii să se bucure de un tratament excepțional, pe care nu l-au meritat și nici nu-l merită???

Că nu suntem pălmași ci cu totulul obiectivi în expunerea tezei pe care ne-am propus să o tratăm ne servesc ca dovadă ineluctabilă stările religioase, naționale și sociale din Banat, unde urgia unașlei a distrus fundamentul unității credinții strămoșești și al simțirii românești. Ravagiile produse de această meatehnă sunt incalculabile. Satele în cari a pătruns ea au trăit clipe de stupefacție, de adânci svârcoliri sufletești, necunoscute în tot trecutul vieții lor de două ori milenare.

Și, pentru a alimenta aceste focare de învrăjpire confesională și națională, Curtea de Viena, autoarea morală a acestui dezastru, a influențat episcopia unieții dela Lugoj (1856) care în porolrea ei papistășească n'a cruțat și nici azi nu cruță nici un mijloc pentru a adânci rana, a perverti conștiințele și a distruge unitatea credinții și prin ea a idealului și a unității sufletești și, implicit, a unității naționale din Banat.

Banatul românesc, însă, de peste 200 ani rezistă cu eroism și încăpățănare, să cedeze tentațiilor învrăjbitoare ale Lugojului ultra-catolic. Dovada o dă statistica oficială care arată abia 29.000 suflete unieți în Banat, pe seama cărora Statul român ortodox, cheltuește tot atât, ba chiar mai mult ca pentru episcopille ortodoxe, al căror număr de credincioși variază între 500.000 și 2.500.000.

Realitatea este evidentă. Eparhia ortodoxă a Aradului este compusă din 15 protopopiate, dintre cari 5 în Banat, — iar eparhia ortodoxă a Caransebeșului din 11 protopopiate și, precum grăesc statisticele oficiale, fiecare din aceste protopopiate numără mai mulți credincioși decât întreaga eparhie unieții a Lugojului. Dacă s'ar avea în vedere numărul credincioșilor, *Românii ortodocși din Banat* — pentruca să se bucure de aceeași binevoitoare, părintească și duhovnicească îngrijire — ar trebui să aibă nu numai o singură episcopie ortodoxă, cum au în prezent, ci cel puțin 10 (zece) episcopi.

Dacă Românii ortodocși ar îndrăzni să-și formuleze și să-și susțină asemenea pretențiuni, ar fi con-

siderați, dacă nu nebuni, cel puțin lipsiți de o judecată normală.

Și, totuși, Românii bănățeni, cu credința și judecata nealterată, nu cer ceva nou și imposibil de realizat, ci ei cer — cu o neînduplecată stăruință — recunoașterea unui drept străvechi care face parte integrantă din patrimoniul lor strămoșesc de simțire românească și credință creștinească.

Deoarece recunoașterea acestui elementar drept întârzie, nu de ani ci de secole și pentruca în calea realizării lui s'a pus deacurmezisul tocmai frații noștri cari la 1700 ne-au trădat Biserica și Neamul, și cari prin episcopia dela Lugoj, creată de doșmanii bisericii și neamului, au zădărnicit și mai mult planul marilor Români bănățeni, ținem să denunțăm opiniei publice românești metodele detestabile cu cari înțeleg să opereze unieții, în speță episcopia din Lugoj, spre a-și multiplica bruma de credincioși în Banatul care a înțeles și înțelege să rămână românesc și ortodox.

În anul 1923 episcopia din Lugoj făcuse câteva împărțiri și grupări nouă a filialelor în raport cu parohiile matere. Astfel la parohia materă Balint, erau afiliate trei comune: Târgoviște, Bujor și Făget. Episcopia spunea oficial, prin adresa sa Nr. 1744 din 1923, afirmativ semnată de P. S. Episcop al locului, că în acele comune se aflau, la Făget 15, la Târgoviște 9, iar la Bujor 18 suflete, în total 42 suflete.

După informațiile oficiale, ce le am dela comunele politice, însă, în Făget erau 9 și nu 15 suflete; la Bujor 1 în loc de 18 suflete, la Târgoviște nici unul în loc de 9 suflete, în total 10 suflete în loc de 42. Halal de așa statistică bisericească!

Alt caz: la Zăbrani, parohie greco-catolică cu 48 suflete după datele trimise Ministerului și cu 29 suflete după informațiile dela comuna politică, sunt anexate ca filiale, 9 comune, despre cari filiale se știe la Ministerul Cultelor că ar avea 316 greco-catolici.

Realitatea e însă următoarea: în Schöndorf și în Neudorf ar fi 12 plus 8 adică 20 suflete greco-catolice, iar în restul de 7 comune nu există nici picior de greco-catolici!

În statistica dela Ministerul Cultelor, Jitnul figurează de două ori, tot ca parohie: odată cu vreo 270 suflete, a doua oară cu 280 suflete. Din informațiile mele dela primărie însă, în Jitin de abia sunt 130 de greco-catolici.

Sau în alt caz, la Caransebeș, Orșova, Făget și Cireșa din Caraș-Severin, se susține că ar fi 557 greco-catolici, pe când în realitate deabia sunt 67 suflete.

Pr. Gheorghe Cotoșman.

Pentru că n'a crezut în minunea dela Maglavit

A fost rănit de-o sticlă cu sifon, care a explodat

Intâmplările minunate din com. Maglavit, unde clobanul Petre Lupu a vorbit cu Dumnezeu, capătă, zi de zi, tot mai multă tărie, atât la țară cât și la oraș.

Maglavitul plin de minuni s'a adeverit și la Brăila printr'o întâmplare.

În apropierea acestui oraș locuiește de mai multă vreme tânărul George Georgescu. Acesta venind dimineața în cârciuma d-lui Marinescu, a cerut să fie servit cu un sfert de vin și un sifon.

Fiul cârciumarului, care se afla în prăvălie și ținea locul tatălui său plecat în oraș — citea ziarul „Universul”.

La un moment dat, tânărul Georgescu l-a întrebat „ce mai e nou, d-le, în gazetă?”

— Ce să mai fie. La ordinea zilei, este întâmplarea minunată dela Maglavit.

— Și crezi în astfel de moffuri?

— Vezi bine, că da.

— Eu să-ți spun drept, nu cred. Mai bine, hai să ciocnim un pahar de vin. Toate lucrurile alea sunt fleacurile...

Când tânărul George Georgescu se pregătea să-și toarne un spritz, sticla de sifon a făcut explozie, răzându-l la mâna dreaptă și la față.

Fiul cârciumarului l-a transportat pe rănit la dispensarul Casei asigurărilor sociale, unde l'a dat îngrijiri.

Explozia s'a produs fără ca sticla de sifon să fie lovită, Georgescu spunea că clobanul Petre Lupu este nebun, iar lumea care crede despre minunea dela Maglavit este proastă.

Vestea acestei întâmplări s'a răspândit în toată comuna, iar locuitorii spun că minunea dela Maglavit este mărturia cea mai vie că există Dumnezeu.

Creștinul drept credincios se poate mântui numai prin Bis. Ortodoxă.

(urmare)

Odată cu căderea omului, — prin călcarea poruncii — și cu isgonirea din raiu, facultățile lui sufletești slăbesc și de aici, predispoziția spre păcat și incapacitatea de a se mai ridica prin propriile puteri. Creatorul însă, în nemărginita dragoste față de creatura Sa, se milostivește și-l făgăduiește încă atunci că-l va trimite mântuitor.

Ca dovadă celor spuse, avem Sf. Scriptură, care ne expune amănunțit cum oamenii se depărtează dela calea adevărată — cum Dumnezeu îi pedepsește de multe ori, cum le trimite apoi profeții, cari sunt persecutați de omanirea răutăcioasă, — așa că era necesar, fără îndoială, venirea unui Mântuitor și luminător al căii adevărate, sigure de mântuire.

Poporul ales — iudeii — (chemați a păstra credința în adevăratul Dumnezeu, nu se deosebeau prea mult de păgâni: „Ochiu pentru ochiu, dinte pentru dinte”, ura contra altor popoare, păcatele grele ale fariseilor și tuturor conducătorilor, erau niște greșeli destul de comandabile. Sclavia, pedeapsa cu moartea pentru orice lucru de nimic, închinarea la idoli la păgâni, erau niște căi cât se poate de condamnabile și cât se poate de opuse cu acele bine plăcute lui Dumnezeu.

Profețiile se împlinesc, asupra persoanei Mântuitorului, iar învățăturile și faptele, cari depășesc întru tot limita puterii omenești, sunt argumentele indiscutabile, că Mântuitorul este cu adevărat Mesia ce mult așteptat și cel făgăduit.

Mântuitorul începe să învețe omenirea, după ce își alege mai întâi pe cei 12 apostoli, cu cuvântul și cu fapta. Nu a scris însă nimic Mântuitorul și nici nu a spus să se scrie nimic din cele ce-a învățat El. Învățătura Sa, a fost apoi împărtășită tuturor semințiilor pământului, de către Sf. Apostoli, pe cari îi trimite Mântuitorul, spunându-le: „Mergând, învățați toate neamurile, botezându-le, în numele Tatălui și al Fiului și al Sf. Duh...” Sfinții Apostoli au urmat în tocmă, au predicat învățăturile între oameni, au fondat biserici, punând în centre episcopi, cari au rămas și până astăzi, direct urmași ai Sf. Apostoli, iar prin acestea al Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

În timpul când Sf. Apostoli propovăduiau cuvântul și fondau biserici, ei trimiteau bisericilor fondate, așa numite epistole spre încurajare, iar în anumite ocazii spre a împăca micile neînțelegeri, dintre credincioși. Au venit apoi Sf. Evangheliști cari au început să scrie viața și activitatea Mântuitorului, în cele 4 evanghelii ale lor. Toate aceste epistole, împreună cu cele 4 evanghelii și Apocalipsul lui Ioan, formează la un loc Testamentul Nou, care împreună cu Testamentul Vechiu, alcătuiesc la un loc Sf. Scriptură sau revelația Divină. Toate aceste scrieri, au fost lucrate sub inspirația și protecția Duhului Sfânt, așa că acei ce le-au scris n'au putut greși.

Nu tot însă ce Mântuitorul a spus a fost scris după cum ne-o dovedește Sf. evanghelist Ioan: „Și încă multe altele a spus Mântuitorul, cari dacă s'ar fi scris, cărțile n'ar fi încăput în lumea întregă.”

O mulțime de învățături, ne-au fost păstrate din generație în generație formând al doilea izvor de credință, alături de Sf. Scriptură: „Sf. Tradițiune”.

După înălțarea la cer a Mântuitorului, Sf. Apos-

toți au început a propovădui cuvântul, nu însă răsleții, ci în deplină armonie, adunându-se din când în când toți la o altă, pentru a se sfătui și a se întări mai mult în credință. Astfel se naște biserica Mântuitorului una, și una urma să fie până la sfârșit.

Slăbiciunea sufletească imperfecțiunea omenească, a făcut ca biserica să se desbine. La început Sfinții părinți însă în mod pașnic în sinoadele ecumenice au combătut ereziile, relevând adevărul, aducând pace și liniște între credincioși. Mai târziu apoi s'au găsit eretici, cari interpretând greșit cuvântul Sf. Scripturii, aduc învățătura nouă. În Sinoadele ecumenice ce s'au ținut, combătând ereziile, bazați pe Sf. Scriptură. Sf. Părinți au formulat Simbolul Credinței, care se păstrează și astăzi, așa cum s'a formulat atunci în biserica de răsărit (ortodoxă.)

(Va urma)

Cuvântare rostită către cercul parohial a Fr. Ort. Rom. din Arad-Grădiște la 7 Aprilie 1935.

Nu pot însă să admit pe de-a'ntregul proverbul lui Ungurean, căci nu școala a putut strica fericirea poporului, că dacă s'ar adevăra această afirmație, ar trebui fără milă, — să desfințăm toate școlile.

Școala este îmblânzitoarea sălbaticului și dacă nimic altă n'ar face, ar trebui susținută, unde mai pui, că ea în afară de-a creta oameni blânzi, le dă lumină în ochi și le nobilizează inima.

Ortodoxia noastră nu poate fi dorită, decât numai în domeniul credinței.

Nici credința, nici dragostea precum nici nădejdea nu mai au nevoie de noul legiuiri, nu de senat, nu de parlament, nu de inoiri, căci ele sunt legiuite de preaperfectul Dumnezeu, Dl nostru Isus Cristos, odată pentru totdeauna, ele având timbrul veșnic stătător, rămân legi ortodoxe.

Vina, dacă am căuta-o, am afla-o în lăpădarea poporului de legile ortodoxiei, în încrușișarea nelertată cu neamurile străine, sub raport etnic, ba chiar și în făurirea unor legi prea îngăduitoare, ertătoare, pentru fapte criminale, în loc, ca ele să fie aspre, și să sancționeze cu tărie, ori-ce faptă rea, cu o pedeapsă meritată.

Poate că păcătuesc, când cer revenirea la vechea lege biblică „dinte pentru dinte“, dar să mă credeți, că aceasta ar fi cea mai salutară soluție, a crizei morale de azi. S'ar împuțina și furii și tâlharii.

Și ca să fim împăcați între noi, să o spunem franc și fără înconjur, că toți deopotrivă avem partea noastră de vină, în ceea-ce privește, legea ortodoxiei noastre, chiar după-cum zice un stih bisericesc: „Toți

s'an s'bătut, împreună ne trebuia să'an făcut. Nu este cela-ce face bunătate, până la unul“.

Dar nu e încă târziu, să ne îndreptăm.

Ortodoxia veche ne spune, că avem 6 zile de muncă, iar a 7-a de praznic, fiind-că e ziua Domnului.

1. Să păzim aceasta poruncă, fără de nici o suspinare, că nu e lucru mare.

2. Să cinștim pe toți cel-ce ne întâlnesc cu salut frățesc, „Bună ziua, sau seara“.

3. Trecând pe lângă o biserică sau cruce, să ne îndicăm pălăria salutând: Casei Tale se cuvine sfîlnenie Doamne, iar la cruce: „Crucea Tale ne închinăm Cristoase“.

4. Cimitirul să Vă fie tuturor loc de închinare și nu de murdărie. La intrare și eșire, să ziceți: „Doamne iartă pe cei morți“.

5. Dacă ne merge bine, să nu ne uităm de noi în desfătarea noastră, înbulbându-ne în mâncări și beuturi și îmbrăcându-ne în haine prea luxoase, că după bine vine și răul, ci mai bine să crușăm ceva pentru zilele negre.

Celor mândri și sumeți le stă Dumnezeu împotriva-

Suntem fericiți că am fost rânduiți să vorbim în Cartierul Grădiștei, despre Frăția Ort. Română, fraților noștri, mai tineri sau mai bătrâni, bărbați sau femei deopotrivă, da, pentru-că noi pe toți și toate vă considerăm de frați și surori.

Frăția Ort. Română este Asociația mirenească, creată după modelul asociației unite (greco-catolice) Agru și a altora similare.

Scopul ei este tot atât de sublim și nobil, ca al Agrului, care vrea să poarte grija tuturor fraților de aceeași lege și credință, sub raport moral și sub raport material.

Vrea adică să poarte grijă de cei vii și de cei morți.

Pe cel viu vrea să-l povățuiască, cum să-și aranjeze viața, în deplină congruență cu legile ortodoxiei lui Isus Cristos, iar celor morți vrea să le eternelizeze memoria.

Datini strămoșești frumoase și vrednice de urmat ar fi:

1. Cântatul după morți sau bocitul, moștenit dela Romani, ori-cât l-ar ridiculiza cineva, el are să rămână, ca o expresie de durere pentru cel pierdut și pentru cel rămas de o potrivă, o tânguire deplin justificată și chiar în contrast cu dogma nebună a bapțiștilor, cari la moartea unul frate al lor, mai că nu se prind în horă.

2. Pomana din ziua îngropării, de 6 săpt. de 1/2 an și de un an.

3. Parastasele din biserică și slujba din cimitir la ziua morților.

4. Serbările înălțătoare și superbe dela hramul bis. — cum a devenit proverbiale Ruga dela Chiseteu, cu fast și cu serbări populare, ridicate în onoarea

patronului bisericii, fie el St. Dumitru, Nicolae sau Gheorghe, ori Sânta Feclora Maria.

Dar nu tot așa păreri avem despre datinile dela nunți, cari în cele mai dese cazuri se termină cu gălăgie și bătăi.

Decurge foarte frumos, până către miezul nopții, ca înfierbântându-se 2—3 flăcăi, — cum s'a înfierbântat oarecând nebunul Irod, dând poruncă soldaților săi, să-i taie capul lui Ioan Botezătorul, celui mai bun prieten și sfătuitor al său, de eri-alaltăeri — ca și el să facă scene nevrednice de o nuntă, să pongrească sfințenia actului binecuvântat de biserică, ba că se schimonosesc îmbrăcându-se în haine femelești, ba că fac pe unul mort și-l prohodesc, ca peste 1 ceas 2, să înceapă între ei o bătaie, o slujire cu cuțitul, altădată dau chiar pe mortul cu adevărat. Apoi halai de-așa obicei prost și de-așa nuntași.

Obiceiuri sătești frumoase:

Să fierbi grâu de pomană sau să faci brăduleți (colaci) la Sân Toader, cum și spălarea părului de pe cap al fetelor și a-l purta în ziua aceea desplătit și împodobit cu rozmarin, sunt obiceiuri adorabile și vrednice de ținut.

2. Să pună fân pe masă la Crăciun închipuind ieslea, întru carea s'a culcat Domnul cel prea puternic,

3. Să nu curețe grajdul în cele 3 zile de sărbătorii, până a 4-a zi.

4. Să ducă la Crăciun — în buzunar — la biserică un mănunchi de grâu și porumb,

5. Să pună ludăle și lubenițele în a 100 zi după Crăciun, sau fasolea, când bate toaca în săpt. patimilor,

sunt tot atâtea obiceiuri ale ortodoxiei noastre, cari, ne-au fost și ne rămân scumpe, pentru toate timpurile.

Nu-mi schimb nicidecum părerea, că pe vremea generației trecute la veșnicie, va să zică pe vremea prea lubiților mei părinți, cam dela 1860—1900. Fr. Ort. rom. nu ar fi avut rostul, pe care îl are și-l va avea de-acum înainte.

Nu, căci în vremea viețuirii lor, lumea, înțeleg întreg poporul și-a văzut de treabă peste săptămână, și apoi Duminica o prăznua după porunca lui Cristos.

Numai de vre-o 30—40 de ani încoaci a intrat în Staulul oilor noastre, lupi setoși de sânge, cari ne răpiu azi unul, mâine doi dintre credincioși defălmău pe păstorul turmei, pe preot ca să se plinească adevărul scris în scriptură: „Bate-volu pe păstor și turma se va risipi“.

Fr. Ort. Rom. nu va mai tolera, să-și vadă batjocorit și defălmat nici pe păstorul său și nici pe micușii turmei sale.

Să nu vă gândiți însă fraților, că Fr. O. R. ar umbra să înroleze ori să vâneze popor dela alte confesiuni. Nu!

Ba nici după cel eșii dela ortodoxie nu alegă și nu numai că nu râvnește și nu intenționează să aducă în Staulul ortodox, pe oile cele pierdute. Nu! ci îl consideră pe toți aceștia întrați în tabăra leproșilor. Și nouă în frăția noastră nu ne trebuiesc nici rășoi și nici leproși. Țăranii eșii dela noi au trecut la bapțiști, și alte secte, iar domni la Francmasonerie. Duși să fie, pe vecii vecilor.

(Va urma).

INFORMAȚIUNI

Dela o vacă turbată. D. Valeriu Popoviciu, chestorul poliției din Oradea, împreună cu alți 20 oameni din Oradea și județ, au fost internați în spitalul „Pasteur“ din Cluj, fiindcă acum câteva zile în com. Ineu, au mâncat brânză făcută din lapte dela o vacă turbată.

A înghițit un șarpe. Dna Forășcu, din com. Urlcani (Iași), culcându-se eri după amiază în grădina casei a înghițit un șarpe. Biata femeie a fost imediat dusă la spital unde i s'au făcut spălături stomacale dar șarpele n'a putut fi extras. Femeea suferă dureri cumplite. Ea a fost supusă unui tratament special.

Nr. 5969/1935.

Ordin Circular.

În conformitate cu adresa Onoratului Consiliu Central bisericesc Nr. 6549/1935, invităm pe toți profesorii de religie, toți profesorii seminariali și toți profesorii de teologie să îndrumeze pe elevii lor a avea Testamentul Nou cu Psaltirea ca manual auxiliar obligator la studiul religiei. Se poate procura dela Tipografia Cărților Bisericești, București, str. Principatelor Unite Nr. 60 și Librăria Diecezană Arad.

Arad, 4 Septembrie 1935.

Consiliul Eparhial ort. rom.
Arad.

Bibliografie.

Pr. Andrei I. Eftimie: Din fața sf. Altar — Predici. Cluj 1935. Prețul lei 90. Autorul e preot în Lunca Bradului (Mureș) aparținător eparhiei Clujului. Volumul cuprinde 30 predici, bine întocmite, cu aprobarea Consiliului eparhial din Cluj și tipărite cu sprijinul material al bușului român și creștin Dr. Eugen Nicoară, medic în Reghin. Le recomandăm și noi preoților noștri. Se pot pot procura dela autor.

Arad, 31 August 1935.

Consiliul Eparhial ort. rom.
Arad

Concurs

Conform rezoluției Ven. Cons. Eparhial Arad No: 5243—935, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea parohiei de *cl. II din Camna* pe lângă următoarele venituri:

1. Sesiile parohiale constatatoare din 32 iug. cad. pământ, parte arător parte fânaș și 16 iug. cad. pământ arător primit prin Ref. Agrară ca rescumpărare a birului preoțesc.

2. Casă parohială cu supraedificate și intravilan de 800 stj. pătr.

3. Stolele legale.

4. 16 drepturi de lemne competență din pădurea urbană și dreptul de pășunat.

5. Intregirea dotației de la Stat.

Alesul va suporta toate impozitele după beneficiul său, va predica în fiecare Duminică și sărbătoare și va catehiza la școala primară de Stat fără altă remunerație.

Recurenții la această parohie, cu știrea prealabilă a protopopului tractual se vor prezenta în Sf. Biserică din Camna în termenul concursual spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice.

Cererile de concurs ajustate regulamentar adresate consiliului parohial din Camna se vor înalța în termenul concursual Prea On. Oficiu Protopopesc din Șiria jud. Arad.

Dat în ședința Consiliului parohial ort. rom. din Camna ținută la 21 Iulie 1935.

ss *Livia Nica*
preș. cons. par.

ss. *Ioan Popa*
notar cons. par.

În înțelegere cu: *Aurel Adamoviciu* protopop.
2—3

Concurs repetit.

Prin numirea preotului adm. Vasile Savi de capelan temporal, la parohia Ușusău, parohia Pătârș (protopopiatul Lipovei) a devenit vacantă și pentru îndeplinirea ei în mod definitiv conform ordinului Ven. Consiliu eparhial Nr. 4858—1935 se publică concurs cu termen de 30 zile socotite de la 25 August a. c. prima apariție în organul oficios „Biserica și Școala”

Veniturile împreună cu parohia sunt:

1. Una sesiune parohială de 32 jugh. cadastrale;
2. Locuință în edificiul fostei școli confesionale
3. Stolele legale.
4. Bir preoțesc: 15 litri grâu și 15 litri porumb, de fiecare număr de casă;
5. Eventuala întregire de la stat, pentru care parohia nu răspunde.

Alesul este obligat a suporta toate impozitele

după întreg beneficiul preoțesc, va predica regulat și va catehiza elevii de la școala primară din localitate.

Parohia e de clasa III-a, deci reflectanții vor dovedi asemenea calificare.

Reflectanții sunt poștii ca recursurile adresate Consiliului parohial ort. rom. din Pătârș, să se înalțe Oficiului protopopesc ort. român Lipova, în termenul concursual, sub durată cărui, pe lângă respectarea dispozițiilor cuprinse în § 33 din Regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în sf. biserică din loc, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice.

Cel din altă Eparhie, vor avea să dovedească, că spre a putea recurge, au consimțământul Consiliului Eparhial din Arad.

Dat din ședința Consiliului parohial ort. român din Pătârș, de la 7 Iulie 1935.

Consiliul parohial.

În conțelegere cu

Vasile Groza

delegat protopopesc

3—3

Concurs.

În conformitate cu rezoluția Vener. Consiliu eparhial No. 4852 | 935 se publică concurs cu termen de 30 zile socotite de la 25 Aug. a. c. de la prima apariție în „Biserica și Școala pentru îndeplinirea postului de preot-paroh la parohia din Virișmort, devenită vacantă prin decedarea titularului.

Veniturile împreună cu acest post sunt:

1. Intravilanul parohial.
2. Sesiunea parohială constatatoare din 31 jug. cad. arător și fânaș.
3. Birul parohial luat în concurs din oficiu.
4. Stolele legale.
5. Intregirea dotației de la stat pentru care parohia nu răspunde.
6. Casă parohială nu este, de locuință se va îngriji alesul.

Văd. preoteasă va beneficia timp de un an, jumătate din veniturile parohiei.

Parohia este de clasa III-a.

Alesul va predica regulat în sf. biserică, va catehiza elevii de la școala din loc și va plăti impozitele după beneficiul său.

Reflectanții se vor prezenta în timpul concursului în vre-o Duminică sau sărbătoare în sf. Biserică spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice, având avizul prealabil al protopopului.

Cererile de concurs adresate Consiliului parohial din Virișmort, se vor înalța Oficiului protopopesc Birchiș.

Consiliul parohial:

În înțelegere cu: *Trăian Ciblan*, protopop

3—3